

Як відгадувати загадки ?

Всі діти дуже люблять відгадувати загадки. Це заняття, особливо коли воно проводиться в умовах змагання і приводить до успішного результату, викликає у них багато позитивних емоцій. Загадки розвивають у дітей вміння виділяти суттєві знаки предмета чи явища, доводити правильність свого рішення, а також тренують репродуктивну уяву (зокрема, здатність створювати образ предмета за його словесним описом). Проте, щоб процес відгадування загадки мав розвиваючий ефект, необхідно сформувати у дитини певні вміння. Які саме ?

Спершу потрібно навчити дитину виділяти вказані у загадці знаки невідомого об'єкта і співставляти ці ознаки між собою. Саме під час такого співставлення найчастіше і з'являється відгадка. Невміння виконувати ці дії ускладнює пошук правильної оповіді. Якщо дитина будує свою відгадку, спираючись лише на якусь одну ознаку, а інші ознаки ігнорує, або враховує всі знаки, крім одної, але дуже важливої, загадка залишається нерозгаданою. Буває й так, що дитина свідомо відкидає одну з названих в загадці ознак, якщо вона перешкоджає передбачуваній відгадці, чи заміняє її своєю, яка відповідає відгадці, що видається правильною.

Дитина повинна навчитися виділяти всі ознаки, названі в загадці. Поки загадка не розгадана, не можна сказати, яка з наведених ознак є найважливішою. Це можна зрозуміти лише після того, як загадка відгадана на основі співставлення вказаних ознак. Ось чому під час відгадування слід мати на увазі, що всі ознаки необхідні і однаково важливі.

Якщо дитині не вдається знайти правильну відповідь, не поспішайте підказувати їй. Навіть тоді, коли малюк просить вас про це. Не забувайте, що головне — не в швидкому темпі відгадування, а в тому, щоб була знайдена правильна відповідь як результат правильного умовиводу. Швидкі підказки позбавляють дитину можливості думати. Вона звикає до готових відповідей і

поступово втрачає інтерес до загадок взагалі. Краще підводити до відповіді поступово. Наприклад, прочитайте загадку ще раз і попросіть малюка назвати, що саме потрібно шукати, які ознаки відгадуваного об'єкта вже вказані у загадці. Нехай він сам спробує назвати всі ці ознаки. Після цього поміркуйте разом з дитиною про те, який об'єкт може мати такі ознаки. Одночасно зверніть увагу, що для об'єкта, який слід відшукати, всі ці ознаки є важливими. Розглянемо, для прикладу, таку загадку про голку:

Маленька однуху бабуса
По полотну стрибає,
Довгу нитку з вуха за собою
Повсюди тягає,
Весь світ одягає.

Об'єкт, який потрібно знайти, тут схожий на особу з одним вухом («однуху бабусю»), яка звичайно пов'язана з «полотном», тягне за собою «нитку» і причетна до виготовлення одягу

Коли відповідь знайдена, навчіть дитину доводити правильність свого рішення. Нехай вона назве відгадку і наведе декілька міркувань, які її підтверджують (наприклад: голка — це предмет з одним вушком, у яке вдягається нитка; голка призначена для того, щоб зшивати тканину чи вишивати на полотні). Попросіть її також назвати ще одну-дві ознаки, властиві цьому об'єктові, але які в загадці не присутні. Порівняйте ці ознаки із вказаними і визначте, які з них є важливими (суттєвими), а які менш важливими (можливо, навіть несуттєвими).

Відгадування загадок — це вправляння у логічному мисленні, вмінні розмірковувати і доводити свої міркування; це розвиток здатності аналізувати та узагальнювати; це формування вміння самостійно робити висновки і умовиводи. Складність загадки визначається передусім тим, наскільки знайомим для дитини є відгадуваний об'єкт і його ознаки.

Наприкінці наведемо декілька загадок, які ви можете запропонувати дитині для відгадування:

Пара довгих вушок,
Сіренький козушок.
Скорий побігайчик,
А зоветься ... *[зайчик]*.

Поночі літає,
Удень засинає.
Кругла голова,
Зоветься ... *[сова]*.

- Тьох-тьох-тьох,
Тіву-тів...-
Лине радісно з гаїв.
То співаночка чия ?
Голосного ... *[солов'я]*

Хоч не шию я ніколи,
Та голок маю я доволі ... *[їжачок]*

Підморгне зеленим оком – ми йдемо.
Підморгне червоним оком – стоїмо... *[світлофор]*

Паличка – черкалочка,
Головкою черкне – вогонь спалахне... *[сірник]*